TMSF Kayyımlığında Görevli Yargı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	23.10.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/2384	2025/3297	7145 geç. m.2 (7539 m.7), 6758 m.19-20, 5411 m.134/5, CMK 133, İYUK 14, 15, 49

ÖZET

TMSF'nin kayyım olduğu şirketin hissedarı, HES grubunun satışına ilişkin Fon Kurulu kararlarına iptal davası açtı; idare mahkemesi adli yargıyı görevli sayarak davayı reddetti. Danıştay 13. Daire, 7145 geçici 2. maddenin son fıkrası gereği idari yargının görevli olduğunu belirterek kararı bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tmsf-kayyimliginda-gorevli-yargi-danistay-2025-3297/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2025/2384 E. , 2025/3297 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2025/2384

Karar No:2025/3297

TEMYİZ EDENLER : 1- (DAVACI) ...

VEKİLİ : Av. ...

2- (DAVALI) ... Fonu

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU :...İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacının hissedarı olduğu ve Fonun kayyım olarak atandığı ... Elektrik Üretim Ticaret A.Ş.'nin de içinde yer aldığı "Akfen HES Grubu Ticari ve İktisadi Bütünlüğü"nün Penta Hidroelektrik Enerji Üretim A.Ş.'ye satışına ve devrine ilişkin Fon Kurulu kararlarının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti:... İdare Mahkemesince verilen kararda; davalının kayyım sıfatıyla yönettiği şirketler hak ve taraf ehliyetlerini koruduğu, anılan şirketlere ilişkin olarak kayyımın ticârî gerekliliklere göre gerçekleştirdiği iş ve işlemlerin idarî işlem ve eylem nitelinde olmadığı, kayyım sıfatıyla ticârî kural ve teamüllere dayanılarak tesis edilen işlemlerde kamu yararının değil ticârî faaliyet gereklerinin esas alındığı ve kayyım işlemlerinin idare hukuku ilkelerine göre değil ticaret hukuku ilkelerine göre tesis edildiği dikkate alındığında, uyuşmazlığın esas itibarıyla Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenen kayyımlık görevinin nasıl îfâ edileceğine dair ilke ve kurallar ile Türk Ticaret Kanunu hükümleri dikkate alınmak suretiyle adlî yargı yerlerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, davalının kayyımı olduğu şirketlere ilişkin olarak 6758 sayılı Kanun'un 20. maddesi uyarınca 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'ndan kaynaklanan yetkilerini kayyımlık görevi ile satış veya tasfiye işlemlerinde kıyasen uygulayabilmesinin kayyımlık sıfatını ve uyuşmazlığın özel hukuka ilişkin olma niteliğini etkilemeyeceği belirtilmiştir.

Belirtilen gerekçelerle davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI : Davacı tarafından, 7145 sayılı Kanun'a 7539 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile eklenen Geçici 2. maddesi kapsamında uyuşmazlığın Fonun bulunduğu yer İdare Mahkemesinde görüleceği, dava konusu edilen işlemlerin kamu gücü kullanılarak tesis edilen tek taraflı işlemler olduğu, bu nedenle davaya bakma görevinin İdare Mahkemesinde olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin 04/11/2024 tarih ve E:2024/301, K:2024/498 sayılı kararının da bu yönde olduğu ileri sürülmektedir.
Davalı idare tarafından, işbu davada İstanbul İdare Mahkemelerinin görevli olduğu, bu durumun Uyuşmazlık Mahkemesi kararıyla da tevsik edildiği, ayrıca 7145 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle birlikte Fonun kayyımlık görevi kapsamındaki karar ve işlemlerine karşı açılan davaların Fonun merkezinin bulunduğu yer İdare Mahkemelerinde görüleceğinin kural altına alındığı ileri sürülmektedir.

TARAFLARIN SAVUNMALARI : Davalı idare tarafından, şirket hakkında verilen müsadere kararının kesinleştiği, dolayısıyla davacının işbu davayı açmakta menfaatinin kalmadığı, tesis edilen işlemlerin hukuka uygun olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

Davacı tarafından savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz istemlerinin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca davacının duruşma istemi yerinde görülmeyerek ve dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. ve 15. maddeleri uyarınca görev ve yetkinin ilk inceleme aşamasında gözetilecek hususlardan olduğu, adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine, idari yargının görevli olduğu konularda ise görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verileceği kurala bağlanmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun şirket yönetimi için kayyım tayini başlıklı 133. maddesinde, " (1) Suçun bir şirketin faaliyeti çerçevesinde işlenmekte olduğu hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için gerekli olması halinde; soruşturma ve kovuşturma sürecinde, hâkim veya mahkeme, şirket işlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak kayyım atayabilir. Atama kararında, yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğinin kayyımın onayına bağlı kılındığı veya yönetim organının yetkilerinin ya da yönetim organının yetkileri ile birlikte ortaklık payları veya menkul kıymetler idare yetkilerinin tümüyle kayyıma verildiği açıkça belirtilir. Kayyım tayinine ilişkin karar, ticaret sicili gazetesinde ve diğer uygun vasıtalarla ilan olunur." kuralı yer almıştır.

6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 19. maddesinde, "(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya irtibatı nedeniyle 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca kayyım atanmasına karar verilen şirketlerde görev yapan kayyımların yetkileri, hakim veya mahkeme tarafından Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilir ve devirle birlikte kayyımların görevleri sona erer.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra ve olağanüstü halin devamı süresince terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya irtibatı nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca şirketlere ve bu Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca varlıklara kayyım atanmasına karar verildiği takdirde, kayyım olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu atanır.

(3) 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen şirketler hariç olmak üzere; birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki şirketler, soruşturma ve kovuşturma sonuna kadar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun gözetiminde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun atadığı yöneticiler tarafından ticari teamüllere uygun olarak ve basiretli tüccar gibi yönetilir. Bu şirketlerin yöneticileri

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından atanır ve görevden alınır. Bu şirketlerin mali durumu, ortaklık yapısı, piyasa koşulları veya diğer sorunları nedeniyle şirketin yahut varlıklarının veya 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasında belirtilen malvarlığı değerlerinin veya hakkında şahıs kayyımlık kararı bulunmasa dahi anılan şirket ve/veya malvarlığı değerlerinde payları bulunup aleyhlerinde mahkemece kaçak kararı verilen kişilerin bu paylarının kısmen veya tamamen satılmasına veya feshi ile tasfiyesine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından karar verilebilir. Satış ve tasfiye işlemleri ilgili şirketin yönetim/müdürler kurulu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yerine getirilir. Satılan şirketlerin kayyımlık kararı, hisselerinin devrini müteakip Fonun talebi üzerine ilgili mahkeme veya hakimliklerce kaldırılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Fon Kurulu tarafından belirlenir.

(4) Üçüncü fıkra kapsamında gerçekleştirilen varlık ve malvarlığı değeri satışlarına bağlı olarak elde edilen gelirden borçlar ödendikten sonra kalan tutar, şirket işlerinde kullanılabilir. Üçüncü fıkra kapsamında gerçekleştirilen fesih ve tasfiye işlemleri sonunda borçlar ödendikten sonra kalan tutar, yargılamanın kesin hükümle sonuçlandırılmasına kadar bir kamu bankasında açılan hesapta nemalandırılır." kuralı bulunmaktadır.

Aynı Kanun'un 20. maddesinde ise, "19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınan banka/şirketler ve bunların varlıkları ile ilgili olarak Fona verilen yetkiler, bu Kanun ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna verilen kayyımlık görevi ile satış veya tasfiye işlemlerinde, bu şirketlerin yahut bunların sahiplerinin Fona borçlu olup olmadığına ve varlıkları üzerinde Fon haczi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kıyasen uygulanır. (...) Şirketlerin tasfiye işlemlerini yürütmek üzere Fon Kurulu tarafından görevlendirilen tasfiye komisyonu, adli işlemler veya davalar bakımından taraf ehliyetine sahiptir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketlerin ya da ortaklık paylarının bu madde kapsamında satışından elde edilecek tutardan, Fonun satış, dava veya avukatlık masrafları düşüldükten sonra kalan tutar yargılamanın kesin hükümle sonuçlandırılmasına kadar bir hesapta nemalandırılır. Şirket varlıklarının veya malvarlığı değerlerinin bu madde kapsamında satışından elde edilecek tutarlar ise, 5411 sayılı Kanunun 134 üncü maddesi uyarınca oluşturulan sıra cetveline göre dağıtılır. Sıra cetveline göre dağıtım yapıldıktan sonraki bakiye, bu Kanunun 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan işlemlerin tesisi için şirket hesaplarına aktarılır. (...)

(2) Şirket varlıklarının ticari ve iktisadi bütünlük yoluyla satışına karar verilmesi halinde Fon Kurulu, geçmiş dönem borçlarını, bu borçların FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması ve 5411 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinde belirtilen koşulları karşılaması şartıyla ihale bedelinden ödemeye veya ihale alıcısına ödettirmeye yetkilidir.

(3) Bu madde hükümleri, kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının veya bunların bağlı olduğu şirketlerin Hazine tarafından devralınan varlıklarının satış ve tasfiyesini teminen Maliye Bakanlığınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesi durumunda da uygulanır. Devredilen varlıkların satışından elde edilen tutarlar Maliye Bakanlığına aktarılır." kuralına yer verilmiştir.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 134. maddesinin beşinci fıkrasında, Fon alacaklarının tahsilini teminen, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca haczedilen aktif değerler ile lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan haklar ve bu varlıkların feri veya mütemmim cüzü niteliğindeki sözleşmelerden doğan, ancak başlı başına iktisadî değeri olmayanlar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıkları bir araya getirerek, ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturarak alıcısına geçişini sağlayacak şekilde satışına, hacizli malların birden fazla borçluya ait olması ve/veya birden fazla alacaklının haczi olması hâlinde de satışı yaptırmaya, ihale bedelinin ödenme şeklini, para birimini, alıcıların sahip olması gereken şartları, ödeme tarihini ve ihalenin sair usûl ve esasları ile satış şartlarını 6183 sayılı Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın belirlemeye, satışa konu ticarî ve iktisadî bütünlüğü alacağına mahsuben satın almaya, satışa konu varlıkların ait olduğu şirketlerin teknik bilgi, yazılım, donanım, ekipman, mal ve hizmet alımından doğan geçmiş dönem borçlarını ihale bedelinden ödemeye veya ihale alıcısına ödetmeye Fon Kurulu'nun yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

04/02/2025 tarih ve 32803 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7539 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 7. maddesiyle 7145 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a eklenen Geçici 2. maddenin son fıkrasında, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun kayyımlık görevi kapsamındaki karar ve işlemlerine karşı açılan davaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun merkezinin bulunduğu yer idare mahkemelerinde görüleceği kural altına alınmıştır.

Aktarılan mevzuatın değerlendirilmesinden, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 133. maddesi uyarınca suçun bir şirketin faaliyeti çerçevesinde işlenmekte olduğu hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için gerekli olması halinde, soruşturma ve kovuşturma sürecinde, hakim veya mahkemenin şirket işlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak kayyım atayabileceği, 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 133. maddesi uyarınca şirketlere kayyım atanmasına karar verildiği takdirde, kayyım olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun atanacağı, Fon'un kayyımlık görevi ile satış veya tasfiye işlemlerinde 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile ilgili yetkilerini kıyasen uygulayabileceği, Fonun kayyımlık görevi kapsamındaki karar ve işlemlere karşı açılacak davalarda görevli ve yetkili Mahkemenin Fonun merkezinin bulunduğu yer İdare Mahkemesi olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, davacının hissedarı olduğu ... Elektrik Üretim A.Ş.'ye Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 133. maddesi ile 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince ... Sulh Ceza Hakimliğinin...tarih ve ...Değişik İş sayılı kararıyla Fon'un kayyım olarak atandığı, ... Üretim ve Ticaret A.Ş. ile bir kısım şirketlerin mal, hak ve varlıklarının bir araya getirilmesi suretiyle Fon Kurulu'nun ... tarih ve... sayılı kararı ile Akfel Hes Grubu Ticari ve İktisadi Bütünlüğü'nün oluşturulduğu, akabinde Fon Kurulu'nun ... tarih ve ...sayılı kararı ile ticari ve iktisadi bütünlüğün Fon tarafından satışına karar verildiği, yapılan ihale sonrasında bütünlüğün satıldığı ve... tarih ve ... sayılı Fon Kurulu kararıyla satışın onaylanması üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Fon tarafından gerçekleştirilen dava konusu işlemlerin kayyımlık görevi kapsamında tesis edilen işlemler olduğu, 7145 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 2. maddenin son fıkrasında ise kayyımlık görevi kapsamında tesis edilen işlemlerde Fonun merkezinin bulunduğu yer İdare

Mahkemesinin yetkili olduğunun kurala bağlandığı dikkate alındığında, dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.
Bu itibarla, davanın görev yönünden reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararında kararında usul hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Tarafların temyiz istemlerinin kabulüne;

2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının BOZULMASINA,

3. Kullanılmayan...-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi halinde davacıya iadesine,

4. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

5. 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 23/10/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.